

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.6.5.
COM(2019) 531 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Belgium

**Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti
jelentés**

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Belgium

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés

1. BEVEZETÉS

A túlzott hiány esetén követendő eljárást az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ vagy a Szerződés) 126. cikke írja elő. Az eljárás részletes szabályait a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet¹ határozza meg, amely a Stabilitási és Növekedési Paktum része. A túlzotthiány-eljárás alatt álló euróövezeti tagállamokra vonatkozó egyedi rendelkezéseket a 473/2013/EU rendelet² határozza meg.

Az EUMSZ 126. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottság a költségvetési fegyelem betartását két kritérium alapján kíséri figyelemmel, nevezetesen: a) a tervezett vagy tényleges költségvetési hiánynak a bruttó hazai termékhez (GDP) viszonyított aránya túllépi-e a 3 %-os referenciaértéket; és b) az államadósságnak a GDP-hez viszonyított aránya túllépi-e a 60 %-os referenciaértéket, kivéve, ha az arány elegendő mértékben csökken, és kielégítő ütemben közelít a referenciaértékhez.

Az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha egy tagállam nem felel meg az egyik vagy mindkét fenti kritériummal kapcsolatos követelményeknek, a Bizottság erről jelentést készít. A Bizottság jelentése *„figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét”*.

Ez a jelentés, amely a túlzotthiány-eljárás első lépését jelenti, azt elemzi, hogy Belgium megfelel-e a Szerződésben foglalt hiány- és adósságkritériumnak, kellően figyelembe véve a gazdasági háttérrel és más érdemleges tényezőket.

A belga hatóságok által 2019. március 29-én bejelentett és azt követően az Eurostat által megerősített³ adatok⁴ azt mutatják, hogy a belga államháztartási hiány 2018-ban elérte a GDP 0,7 %-át, miközben az államadósság a GDP 102,0 %-át tette ki, ami meghaladta a GDP

¹ HL L 209., 1997.8.2., 6. o. A jelentés figyelembe veszi továbbá a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság által 2016. július 5-én elfogadott „A Stabilitási és Növekedési Paktum végrehajtásának részletes leírása, valamint iránymutatások a stabilitási programok és konvergenciaprogramok tartalmára és formájára vonatkozóan” című útmutatót, amely elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

² Az Európai Parlament és a Tanács 473/2013/EU rendelete (2013. május 21.) a költségvetés-tervezési-javaslatok monitoringjára és értékelésére, valamint az euroövezeti tagállamok túlzott hiánya kiigazításának biztosítására vonatkozó közös rendelkezésekről (HL L 140., 2013.5.27., 11. o.).

³ Az Eurostat 67/2019. sz. sajtóközleménye: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4ffe7bcdfad>

⁴ A 479/2009/EK tanácsi rendelet értelmében a tagállamok évente kétszer tájékoztatják a Bizottságot a költségvetési hiányra és az adósság szintjére vonatkozó tervezett és tényleges adatokról. Belgium legutóbbi bejelentése elérhető az alábbi weboldalon: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables>.

60 %-ában meghatározott referenciaértéket. A költségvetésiterv-javaslat 2019-re a GDP 1,0 %-ának megfelelő hiányt és a GDP 100,2 %-ának megfelelő adósságrátát tervezett, miközben Belgium 2019. évi stabilitási programja, amelyet a Bizottság 2019. április 26-án kapott kézhez, a GDP 0,8 %-át kitevő hiányt és a GDP 100,6 %-ának megfelelő adósságrátát tervez.

A bejelentett adatok azt mutatják, hogy Belgium 2018-ban nem felelt meg az adósságcsökkentési referenciaértéknek⁵ (lásd 1. táblázat), mivel a referenciaértékhez viszonyított eltérés a GDP 1,1 százalékpontja. Továbbá, az előrejelzések alapján Belgium 2019-ben és 2020-ban sem fog megfelelni az adósságcsökkentési referenciaértéknek, mivel GDP-arányos államadóssága várhatóan továbbra is a GDP 1,7 százalékpontjával lesz a visszatekintő adósságcsökkentési referenciaérték felett 2019-ben, illetve 1,9 százalékponttal az előretekintő adósságcsökkentési referenciaérték felett 2020-ban, a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint. A 2019. évi stabilitási programban foglalt forgatókönyv alapján az adósságkritériumnak való megfelelés a tervek szerint 2019-től kezdődően teljesül, az előretekintő adósságcsökkentési referenciaérték 0,2 százalékponttal történő túlteljesítésével 2019-ben, és 0,6 százalékponttal történő túlteljesítésével 2020-ban.

Az, hogy 2018-ban Belgium nem felelt meg az adósságcsökkentési referenciaértéknek, még az alábbiakban felsorolt összes tényező figyelembevételétől *prima facie* bizonyítja, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum céljai értelmében túlzott hiány áll fenn.

A Bizottság ezért elkészítette e jelentést, hogy átfogóan értékelje az adósságcsökkentési referenciaértéktől való eltérést és a Szerződésben meghatározott referenciaérték túllépését annak vizsgálata érdekében, hogy az összes érdemleges tényező figyelembevételét követően indokolt-e a túlzotthiány-eljárás megindítása. A jelentés 2. szakasza a hiánykritériumot, 3. szakasza az adósságkritériumot vizsgálja. A 4. szakasz a közberuházásokkal és egyéb releváns tényezőkkel foglalkozik, többek között a középtávú költségvetési célhoz (MTO) vezető kiigazítási pályának való megfelelés értékelésével. A jelentés figyelembe veszi a Bizottság 2019. május 7-én közzétett 2019. tavaszi előrejelzését, valamint a Bizottság későbbi makrogazdasági és költségvetési fejleményekkel kapcsolatos értékelését.

1. táblázat. Költségvetési hiány és államadósság (a GDP %-ában)

		2015	2016	2017	2018	2019		2020	
						BIZ	SP	BIZ	SP
Deficitkritérium	Költségvetési egyenleg	-2.4	-2.4	-0.8	-0.7	-1.3	-0.8	-1.5	-0.2
Adósságkritérium	Bruttó államadósság	106.4	106.1	103.4	102.0	101.3	100.6	100.7	98.5
	Elmaradás az adósságcsökkentési referenciaértéktől	n.r	n.r	1.3	1.1	1.7	-0.2	1.9	-0.6
	Strukturális egyenleg változása	0.6	0.0	0.8	0.0	0.0	0.5	-0.3	0.6
	Szükséges MLSA	1.4	2.2	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.

Forrás: Belgium 2019. évi stabilitási programja (SP) és a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése (BIZ)

⁵ Az adósságcsökkentési referenciaértéknek való megfelelést három különböző konfigurációban értékelik: visszatekintő és előretekintő jelleggel, valamint a ciklus hatásával kiigazított adósságcsökkentési referenciaérték alapján.

2. A KÖLTSÉGVETÉSI HIÁNYRA VONATKOZÓ KRITÉRIUM

Belgium államháztartási hiánya a 2017. évi GDP 0,8 %-áról 2018-ban 0,7 %-ra csökkent. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint a hiány 2019-ben 1,3 %-ra nő, továbbra is megfelelve a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéknek. A Bizottság előrejelzése szerint a hiány – változatlan politikát feltételezve – 2020-ban tovább nő, a GDP 1,5 %-ára.

A 2019. évi stabilitási programban szereplő többéves pálya szerint a hiány 2019-ben 0,8 %-on stabilizálódik, 2020-ban pedig 0,2 %-ra csökken. 2018. december 18-án Belgium miniszterelnöke benyújtotta lemondását. Ettől kezdve az ügyvivő kormány változatlan politikát feltételezve készített költségvetéseket fogadott el. Ennek eredményeként a stabilitási program benyújtásakor a kormány nem rendelkezett teljes körű költségvetési hatáskörrel a nemzeti alkotmányos szabályok és/vagy egyezmények alapján. Ennek hiányában a stabilitási program olyan költségvetési pályát mutat be, amelyet nem támasztanak alá elfogadott vagy kellően részletezett intézkedések ahhoz, hogy egy strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetés középtávú költségvetési célja teljesüljön 2021-ben. 2019-re vonatkozóan a bizottsági előrejelzés és a stabilitási program közötti különbség számos olyan intézkedésből származik, amelyek nem kerültek be a bizottsági előrejelzésbe, mivel azokat nem fogadták el vagy nem kellően részletezték, illetve mert ideiglenesnek tekintendők (2018-ban befejeződtek és 2019-ben már nincsenek jelen)⁶. 2020-ra vonatkozóan a különbség főleg az alacsonyabbra tervezett kiadásoknak (a GDP -0,6 százalékpontja), valamint a magasabbra tervezett bevételeknek (a GDP +0,2 százalékpontja) tudható be, amelyeket nem támogatnak meghatározott kiegészítő intézkedések.

Belgium tehát megfelel a Szerződésben és az 1467/97/EK rendeletben meghatározott hiánykritériumnak.

3. AZ ÁLLAMADÓSSÁGRA VONATKOZÓ KRITÉRIUM

Az államháztartás adóssága 2014-ben a GDP 107,5 %-án tetőzött, majd 2017-ben 103,4 %-ra esett vissza. 2018-ban az államadósság tovább csökkent a GDP 102,0 %-ára, főként az elsődleges többletnek, valamint a negatív hólabdahatás csökkenő hozzájárulásának köszönhetően (alacsonyabb kamatkifizetések, magasabb nominális GDP-növekedéssel együtt), amit csak részben ellensúlyoztak a növekvő SFA-tételek. Az adósságdinamikát részletesebben a 4.2. szakasz tárgyalja.

A Bizottság előrejelzése szerint a következő években enyhe adósságcsökkenés várható, 2019-ben a GDP 101,3 %-ának, 2020-ban pedig a GDP 100,7 %-ának megfelelő szintre. A 2019–2020-as időszakban az elsődleges többlet és a hólabdahatás által kiváltott, a GDP 1,3 százalékpontjának megfelelő átlagos éves adósságráta-csökkentő hatást várhatóan részben ellensúlyozzák a növekvő SFA-tételek. Ezek az előrejelzések nem veszik figyelembe a pénzügyi szektorbeli eszközök potenciális értékesítésének hatását.

Belgium 2019. évi stabilitási programja szerint az adósságráta 2019 végére a GDP 100,6 %-ára, 2020-ban 98,5 %-ára csökken. A Bizottság változatlan politika melletti előrejelzésétől való eltérés főként a stabilitási programban tervezett alacsonyabb államháztartási hiányból

⁶ Lásd Belgium 2019. évi stabilitási programjának értékelését.

ered, nagyjából hasonló nominális növekedési feltételezések és némileg alacsonyabb SFA-tételek mellett.

Azt követően, hogy a Tanács 2014 júniusában megszüntette a túlzotthiány-eljárást, Belgium három éves átmeneti időszakba lépett, az adósságcsökkentési referenciaértéknek való megfelelés érdekében. Ez az átmeneti időszak 2014-ben kezdődött, és 2016-ban ért véget. 2017 óta, az átmeneti időszakot követően, a standard adósságcsökkentési referenciaérték alkalmazandó.

A bejelentett adatok azt mutatják, hogy Belgium 2018-ban nem felelt meg az adósságcsökkentési referenciaértéknek (lásd 1. táblázat), mivel a referenciaértékhez viszonyított eltérés a GDP 1,1 %-a. Az előrejelzések alapján Belgium 2019-ben és 2020-ban sem fog megfelelni az adósságcsökkentési referenciaértéknek, mivel GDP-arányos államadóssága 2019-ben a GDP 1,7 %-ával, 2020-ban a GDP 1,9 %-ával lesz az adósságcsökkentési referenciaérték felett a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint.

A 2019. évi stabilitási programban foglalt forgatókönyv alapján az adósságkritériumnak való megfelelés a tervek szerint 2019-től kezdődően teljesül, mivel Belgium 2019-ben az adósságcsökkentési referenciaértéket (annak előzetekintő konfigurációjában) a GDP 0,7 %-ával túlteljesíti, 2020-ban pedig pontosan megfelel annak. A 2018. évi stabilitási program 2018-tól kezdődően tervezett az adósságkritériumnak való megfeleléssel. A bizottsági előrejelzéstől való eltérés a 2019-ben 0,5 %-kal, 2020-ban pedig 1,3 %-kal magasabb hiánycsökkentésre vezethető vissza. Ennek oka, hogy a bizottsági előrejelzés változatlan politikát feltételezve készült, míg a stabilitási program a középtávú költségvetési cél (a GDP 0,0 %-ának megfelelő strukturális egyenleg) 2021-ben történő elérésére irányuló tervezett kiigazítást tükrözi, amelyet azonban nem támasztanak alá kellően részletezett intézkedések. Az eltérés egy része a várt magasabb 2019-es SFA-tételekből is ered, amelyet a 2020. évi alacsonyabb tételek nem egyenlítenek ki.

Az elemzés ezért arra enged következtetni, hogy – az alábbiakban meghatározott valamennyi érdemleges tényező figyelembevételé előtt – *prima facie* a Szerződés és az 1467/1997/EK rendelet alkalmazásában az adósságkritérium nem teljesül a 2018. évi eredményadatok és a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése, valamint a 2019. évi stabilitási program alapján.

2. táblázat: Adósságdinamika

	2015	2016	2017	2018	2019		2020	
	BIZ	BIZ	BIZ	BIZ	BIZ	SP	BIZ	SP
Bruttó államadósság-ráta	106.4	106.1	103.4	102.0	101.3	100.6	100.7	98.5
Adósságráta változása ^b (1 = 2+3+4)	-1.2	-0.3	-2.7	-1.4	-0.7	-1.4	-0.5	-2.1
Hozzájárulás az adósságállomány változásához:								
• Elsődleges egyenleg (2)	-0.6	-0.4	-1.6	-1.6	-0.8	-1.3	-0.5	-1.8
• Hólabdahatás (3)	0.2	-0.6	-1.0	-0.4	-0.6	-0.9	-0.7	-0.9
ebből:								
Kamatkiadások	3.0	2.8	2.5	2.3	2.1	2.1	2.0	1.9
Reál GDP növekedése	-1.7	-1.5	-1.7	-1.4	-1.2	-1.3	-1.2	-1.4
Infláció (GDP deflátor)	-1.0	-1.8	-1.7	-1.2	-1.5	-1.8	-1.6	-1.5
• SFA-tételek (4)	-0.7	0.7	0.0	0.5	0.7	0.9	0.7	0.6
Megjegyzések:								
^a A GDP százalékában.								
^b A bruttó adósságráta változása a következőképpen bontható fel:								
$\frac{D_t}{Y_t} - \frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} \cdot \frac{i_t - y_t}{1 + y_t} \right) + \frac{SF_t}{Y_t}$								
ahol t az idő; D, PD, Y és SF sorrendben az államadósság állománya, az elsődleges hiány, a nominális GDP és az SFA-tételek, i és y pedig az adósság átlagos költsége és a nominális GDP növekedése. A zárójelben szereplő kifejezés a hólabdahatás, amely a kamatkiadások és a gazdasági növekedés adósságrátára gyakorolt együttes hatását méri.								
Forrás: Belgium 2019. évi stabilitási programja (SP) és a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése (BIZ)								

4. ÉRDEMLEGES TÉNYEZŐK

Az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a Bizottság jelentése „figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét”. Ezeket a tényezőket tovább pontosítja az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdése, amely arról is rendelkezik, hogy kellő figyelmet kell fordítani „minden olyan egyéb tényezőre, amely az érintett tagállam véleménye szerint érdemleges a hiány- és adósságkritériumoknak való megfelelés átfogó értékelése szempontjából, és amelyet az adott tagállam a Tanács és a Bizottság elé terjesztett”.

Az adósságkritérium nyilvánvaló megsértése esetén az érdemleges tényezők elemzése különösen indokolt, mivel az adósság dinamikáját nagyobb mértékben befolyásolják a kormány ellenőrzésén kívül eső tényezők, mint a hiány esetében. Ezt az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (4) bekezdése is elismeri, amely előírja, hogy az adósságkritériumnak való megfelelés értékelésekor az érdemleges tényezőket a kritérium megsértésének mértékétől függetlenül figyelembe kell venni. E tekintetben az adósságkritériumnak való megfelelés értékelése során legalább a következő három fő szempontot kell figyelembe venni (és vették figyelembe korábban), tekintettel ezeknek az adósságdinamikára és a fenntarthatóságra gyakorolt hatására:

1. A középtávú költségvetési cél vagy az ahhoz vezető kiigazítási pálya betartása, amely rendes makrogazdasági körülmények között feltételezhetően biztosítja a fenntarthatóságot, illetve a fenntarthatóság felé történő gyors előrelépést. Tekintve, hogy az országspecifikus középtávú költségvetési célok már kialakításuknál fogva

figyelembe veszik az adósságszintet és a rejtett kötelezettségeket, a középtávú költségvetési célnak vagy az ahhoz vezető kiigazítási pályának való megfelelés feltehetően biztosítja, hogy az adósságráta legalább középtávon prudens szinthez közelítsen;

2. Már végrehajtott vagy strukturális reformtervben részletezett strukturális reformok, amelyek várhatóan középtávon javítják a fenntarthatóságot a növekedésre gyakorolt hatásuk révén, és ezáltal hozzájárulnak az adósság GDP-hez viszonyított arányának megfelelő csökkenő pályára állításához. Összességében a középtávú költségvetési cél (vagy az ahhoz vezető kiigazítási pálya) betartása és a strukturális reformok (az európai szemeszter keretében történő) végrehajtása rendes gazdasági feltételek mellett várhatóan fenntartható pályára állítja az adósságdinamikát (a középtávú költségvetési célnak megfelelő, stabil költségvetési pozíció elérésén keresztül) az adósság szintjére és (a reformokon keresztül) a gazdasági növekedésre gyakorolt együttes hatás révén.
3. Kedvezőtlen makrogazdasági feltételek és különösen az alacsony infláció, amely gátolhatja a GDP-arányos államadósság csökkentését, és különösen nehezé teheti a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelést. Alacsony inflációs környezetben nehezebb a tagállamoknak megfelelniük az adósságcsökkentési referenciaértéknek. Ilyen feltételek mellett az adósságkritériumnak való megfelelés értékelésekor kulcsfontosságú érdemleges tényező a középtávú költségvetési cél vagy az ahhoz vezető kiigazítási pálya betartása.

E rendelkezések tükrében a következő albekezdések az alábbi területeket vizsgálják: (1) a középtávú költségvetési helyzet, beleértve a középtávú költségvetési cél eléréséhez szükséges kiigazításnak való megfelelés és az állami beruházások alakulásának értékelését; (2) az államadósság középtávú alakulása, dinamikája és fenntarthatósága; (3) a középtávú gazdasági helyzet, beleértve a strukturális reformok végrehajtásának helyzetét; (4) a Bizottság által érdemlegesnek tartott egyéb tényezők valamint (5) a tagállam által előterjesztett egyéb tényezők.

4.1. A középtávú költségvetési helyzet

A prevenciós ág követelményeinek való megfeleléssel kapcsolatos utólagos értékelés arra a megállapításra jutott, hogy nincs olyan, kellően megalapozott bizonyíték, amely arra engedne következtetni, hogy Belgium 2018-ban, valamint 2017-ben és 2018-ban együttesen jelentősen eltért a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától. 2019-et, valamint 2018-at és 2019-et együttesen tekintve, a költségvetési kiigazítás Belgium számára a prevenciós ág követelményeitől való jelentős eltérés kockázatát hordozza magában.

Államháztartási egyenleg, a strukturális egyenleg és a középtávú költségvetési cél eléréséhez szükséges kiigazítás

Államháztartási egyenleg

Belgium államháztartási hiánya 2017-ben a GDP 0,8 %-a volt, majd 2018-ban a GDP 0,7 %-ára csökkent. Mind a bevételek, mind a GDP-arányos kiadások nőttek, a GDP 0,4, illetve 0,2 százalékpontjával.

A strukturális egyenleg és a középtávú költségvetési cél

2019. évi stabilitási programjukban a belga hatóságok megerősítették a strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetésre vonatkozó középtávú költségvetési céljukat. A középtávú költségvetési cél kellőképpen szigorúnak tűnik a szokásos gazdasági feltételek mellett az adósságszabálynak történő megfelelés közép- és hosszú távon történő biztosításához. A 2019. évi stabilitási programban Belgium 2020-ról 2021-re halasztotta a tervezett teljesítéseket. A stabilitási program szerint a középtávú költségvetési cél elérése a GDP 0,9 %-ának megfelelő kiigazítást igényelne. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint nagyobb kiigazítás (a GDP 1,4 %-a) lenne szükséges, a 2018. évi strukturális hiány eltérő (magasabb) becsült mértéke miatt. Ezen túlmenően a Bizottság előrejelzése szerint a strukturális egyenleg 2019-ben stabil marad, majd 2020-ban, a Bizottság előrejelzésének utolsó évében – változatlan politika mellett – a GDP 0,3 százalékpontjával romlik. A Pénzügyi Államtanács szerint 2021-ben változatlan politika mellett a GDP 0,4 %-ának megfelelő további romlás fog bekövetkezni⁷. Ennek eredményeként a középtávú költségvetési cél 2021-ben történő eléréséhez a következő kormány részéről a 2019 májusában tartott választásokat követően további jelentős intézkedésekre lesz szükség.

A középtávú költségvetési célhoz vezető javasolt kiigazításoknak való megfelelés

A Tanács 2017. július 11-i ajánlása szerint Belgiumnak a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágának követelményeivel összhangban 2018-ban jelentős költségvetési kiigazítást kellett végrehajtania, figyelembe véve, hogy erősíteni kell a folyamatban lévő gazdaságélénkülést és biztosítani kell Belgium államháztartásának fenntarthatóságát. A Stabilitási és Növekedési Paktum keretében közösen elfogadott kiigazítási mátrix alapján ez a kiigazítás a nettó elsődleges államháztartási kiadások legfeljebb 1,6 %-os nominális növekedését jelentette 2018-ban. Ez a GDP legalább 0,6 %-át kitevő strukturális kiigazításnak felel meg. Ugyanakkor a Tanács megállapította, hogy a 2018-ra vonatkozó költségvetés-terv-javaslat értékelése, majd azt követően a 2018. évi költségvetési eredmények értékelése során megfelelően figyelembe kell venni, hogy a cél egy olyan költségvetési irányvonal megvalósítása, amely hozzájárul mind a folyamatban lévő gazdaságélénkülés megerősítéséhez, mind pedig az államháztartás fenntarthatóságának biztosításához. Miután a Bizottság Belgium 2018. évi költségvetés-terv-javaslatáról szóló véleményének keretében értékelte a belga gazdasági fellendülés erősségét – a fenntarthatósággal kapcsolatos kihívások megfelelő megjelenítése mellett – a Tanács 2018. július 13-án arra a következtetésre jutott, hogy e tekintetben nem szükséges további elemeket figyelembe venni.

2018-ban az eredményadatok és a bizottsági előrejelzés alapján a diszkrecionális bevételi intézkedések és egyszeri tételek nélkül számított államháztartási kiadások növekedése meghaladta a kiadási referenciaértéket, és a GDP 0,7 %-át kitevő eltéréshez vezetett, ami jelentős eltérésre utal. A strukturális egyenleg a becslések szerint 2018-ban is stagnált, ami a GDP 0,6 %-ának megfelelő eltérést eredményezett az ajánlott kiigazítás tekintetében, ami szintén jelentős eltérésre utal.

Ugyanakkor – bár csökkenő mértékben – továbbra is bizonytalanságok állnak fenn a 2017-ben és 2018-ban beszédett társaságiadóelőleg-befizetések jelentős növekedésének kezelése tekintetében (évenként a GDP mintegy 0,5 %-a). Ez a bevételnövekedés mindenekelőtt a két lépésben – 2017-ben és 2018-ban – bevezetett, a nem teljesített adófizetésekre kiszabott

⁷ Pénzügyi Államtanács (2019), „Költségvetési pálya a 2019–2022-es időszak Stabilitási Programjának előkészítése során” c. vélemény (Avis "Trajectoire budgétaire en préparation du Programme de Stabilité 2019-2022"). A Szövetségi Tervezési Iroda által rendelkezésre bocsátott adatok alapján.

jelentősen megnövelt pótdíjakból származik. Ez az intézkedés tartós változást eredményez a rendszeres bevételek ütemezésében azáltal, hogy – legalább részben – utólagos adóbeszedés helyett adóelőlegek befizetését vezeti be, és ezért 2017-ben és 2018-ban rendkívüli és ideiglenes adócsúcsot hoz létre az adóbevételben. A Bizottság a 2019. tavaszi előrejelzés alapforgatókönyvében, a tavaly alkalmazott módszert követve úgy ítélte meg, hogy a trendet túllépő bármely adóbeszedést egyszeri, átmeneti bevételnek kell tekinteni, amelyet végül 2019-től kezdve ellensúlyoznak az alacsonyabb adóbevételek. Más elemzések, mint például a Belga Nemzeti Bank elemzése szerint a társaságiadó-bevétel növekedésének nagyobb része 2017-ben és 2018-ban átmeneti, míg a kormány magasabb arányt értékel strukturális tényezőként. 2017-et és 2018-at együttevén azonban még akkor is jelentős eltérés mutatkozik, ha figyelembe vesszük az említett bizonytalanságokat, és a teljes növekedést strukturálisnak tekintjük 2017-ben és 2018-ban. A bizonytalanságok figyelembevételével ugyanakkor a GDP 0,25 %-ában meghatározott, jelentős eltérésre vonatkozó küszöbérték túllépése nagyon csekély mértékűnek tűnik. Tekintettel az e számokat övező bizonytalanságra, a Bizottság elismeri, hogy sem a felfelé, sem a lefelé mutató kockázatok nem zárhatók ki, és hogy a tartós hatás mértéke csak némi idő elteltével lesz megbízhatóan megbecsülhető. A hatás nagyságrendjét a 2019. évi társaságiadó-adatok eredményei fogják majd először egyértelműen jelezni.

2017-et és 2018-at együtt tekintve különbség figyelhető meg a kiadási referenciaérték és a strukturális egyenleg közötti mérésekben, amit a 2017-re vonatkozó különböző jelzések okoznak. A kiadási referenciaérték tekintetében a GDP 0,6 %-ának megfelelő eltérés mutatkozik, ami jelentős eltérésre utal. A strukturális egyenleg kiigazítása tekintetében a GDP 0,1 %-ának megfelelő eltérés mutatkozik, ami némi eltérésre utal. A 2017-re és 2018-ra vonatkozó együttes értékelés a 2018-as és a 2017-es évekre vonatkozó külön értékekre épül. Az előbbi fentebb már kifejtésre került. 2017-ben Belgiumban a diszkrecionális bevételi intézkedések és egyszeri tételek nélkül számított elsődleges államháztartási kiadások növekedése körülbelül a GDP 0,5 %-ával meghaladta a kiadási referenciaértéket. Másrészről, Belgium strukturális egyenlege a GDP több mint 0,8 %-ával javult, meghaladva a Tanács által az adott évre ajánlott, legalább a GDP 0,58 %-át kitevő – a rendkívüli események hatásával korrigált – strukturális kiigazítást. A strukturális egyenleg pillér alapján tehát a GDP körülbelül 0,3 %-ának megfelelő pozitív eltérés volt megfigyelhető. Az ebből fakadó, körülbelül a GDP 0,7 %-ának megfelelő különbség a prevenciók ág két pillére között 2017-ben átfogó értékelést tesz szükségessé, amelyben a következő tényezőket kell figyelembe venni:

- Az alacsonyabb kamatkiadásoknak a strukturális egyenlegen alapuló költségvetési kiigazítás értékét javító, de a kiadási referenciaértéknek való megfelelést nem érintő pozitív hatása a strukturális egyenlegre (a GDP 0,3 százalékpontja). Az utóbbi megfelelőbben tükrözi a mögöttes költségvetési kiigazítást.
- A várható inflációhoz képest (a GDP 1,5 %-ának megfelelő deflátor előrejelzés) magasabb tényleges infláció (1,9 %-os GDP-deflátor) negatív hatása a strukturális egyenlegre a kiadási referenciaértékhez képest (a GDP 0,1 százalékpontja). A szociális ellátásokat és a közszféra béreit a tényleges, nem a várható inflációhoz indexálják. A magasabb infláció azonban az adóbevételekre pozitív hatással van. A kiadási referenciaérték csak az előbbi hatást veszi figyelembe, ezért az általános költségvetési helyzet alulbecslését eredményezi.

- Olyan többletbevételek, amelyek a strukturális egyenleget javítják, de a kiadási pillért nem. E tekintetben 2017 a belgiumi konjunktúraciklus csúcspontja volt. Ez (a GDP körülbelül 0,1 %-át kitevő) többletbevételeket eredményezett, ami főként a standard rugalmasságot meghaladó közvetlen és közvetett adókból származó bevételek növekedésének tudható be.
- Végül, a 2017-ben és 2018-ban beszedett társaságiadó-befizetések jelentős növekedésének (2017-ben a GDP körülbelül 0,5 %-a, 2018-ban a GDP 0,7 %-a) kezelésével kapcsolatos fennmaradó bizonytalanságok. 2017-ben magasabb pótdíjakat vezettek be a nem teljesített adóelőleg-befizetésekre. Tartós változás került bevezetésre a rendszeres bevételek ütemezésében azáltal, hogy – legalább részben – utólagos adóbeszedés helyett adóelőleg-beszedést vezettek be, így rendkívüli és ideiglenes adócsúcs jött létre az adóbevételben. E vonatkozásban a Bizottság fenntartását fejezte ki a 126. cikk (3) bekezdése szerinti, 2018. májusi, a társasági nyereségadók megfigyelt emelkedésének jellegéről szóló jelentésében. A 2019. tavaszi előrejelzésében Bizottság úgy ítélte meg, hogy 2017-ben és 2018-ban a bevételek egyszeri, a GDP 0,5 %-ának megfelelő növekedésére került sor, amit végül a következő években ellensúlyoznak az alacsonyabb adóbevételek. 2018-tól kezdve a GDP 0,2 %-ának megfelelő mértékű további strukturális adóemelésre került sor.

Ebben a tekintetben a 2019. évi stabilitási program a társaságiadó-bevételek növekedésének nagyobb részét tekinti strukturális jellegűnek. A Bizottság elismeri, hogy ez továbbra is egy lehetőség. Az intézkedés állandó hatásának utólagos felfelé történő módosítása javítaná az alapul szolgáló költségvetési helyzet értékelését. Ennek eredményeként a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzésében szereplő viszonylag konzervatív irányvonal az átfogó értékelés során figyelembe veendő tényezőt jelent, tekintettel a többletbevételek nagyságára (2017-ben a GDP mintegy 0,5 %-a, 2018-ban a GDP 0,7 %-a), valamint jelentős bizonytalanságukra.

E bizonytalanság közepette, valamint a tavalyi elemzéssel összhangban, e jelentés kapcsán az ilyen, az átfogó értékelés szempontjából érdemleges tényező – mind a többletbevételek nagyságrendje, mind pedig az ideiglenes jellegük miatti jelentős bizonytalanság okán – megnehezíti a középtávú költségvetési cél felé vezető kiigazítási pályától való, 2018-ban, illetve 2017-ben és 2018-ban együttesen jelentkező eltérés jelentőségének megítélését.

Belgium 2019. évi költségvetésiterv-javaslatát hivatalos kérelem kíséri, amelyben Belgium a Stabilitási és Növekedési Paktum által biztosított rugalmasságról szóló, az Ecofin Tanács által 2016. februárban elfogadott közös álláspontnak megfelelően a prevenció ág keretében biztosítható rugalmasság igénybevételének lehetőségét kéri. Belgium a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérésre kért engedélyt, figyelemmel az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára pozitív hatást gyakorló jelentős strukturális reformok megvalósítására. Ennek már minden elemét jogszabályba foglalták, és a 2019. évi stabilitási program részletes hiteles végrehajtási ütemtervet tartalmaz. A strukturális reformokra vonatkozó rugalmasság iránti kérelem a nyugdíjreformra, az „adóátcsoportosításra”, a társasági adó reformjára, a munkaerőpiaci reformra, valamint a közigazgatás reformjára utal. Mivel az átmeneti eltérés iránti kérelmet a rendelkezés alkalmazását megelőző évben kell benyújtani, a Bizottság 2019-től kezdődően értékelte a strukturálisreform-záradék jogosultsági kritériumainak teljesülését. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése azt mutatja, hogy Belgium 2019-ben tiszteletben tartja a minimális

referenciaértéket, ami biztonsági tartalékot nyújt a GDP 3 %-ában meghatározott deficitthár tekintetében. Ennek alapján a Bizottság álláspontja szerint Belgium megfelel a strukturális reformokra 2019-re vonatkozóan kért, GDP-arányosan 0,5 %-os átmeneti eltérés feltételeinek. E rugalmasságot figyelembe véve, Belgiumnak biztosítania kell, hogy a középtávú költségvetési cél elérése érdekében a GDP 0,1 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazítást érjen el 2019-ben, ami a nettó elsődleges államháztartási kiadások 2,8 %-ot nem meghaladó nominális növekedési rátájának felel meg.

2019-re a Bizottság tavaszi előrejelzése olyan kiadásnövekedést vetít előre, amely a referenciaértéket a GDP 0,4 %-ával haladja meg, ami némi eltérésre utal. A strukturális egyenleg azonban az előrejelzések szerint stabil marad, ami némi (a GDP -0,1 %-ának megfelelő) eltérést mutat az ajánlott strukturális kiigazítástól. 2018-ban és 2019-ben együttesen a kiadási referenciaérték jelentős eltérés kockázatát mutatja, a GDP 0,6 %-ának megfelelő átlagos eltéréssel. Ugyanebben az időszakban a strukturális egyenleg várható átlagos eltérése a Bizottság előrejelzése szerint a GDP -0,3 %-a, ami szintén jelentős eltérés kockázatát jelzi. Az átfogó értékelés tehát megerősíti, hogy a 2018–2019 közötti időszakban együttesen fennáll a jelentős eltérés kockázata.

2020-ban Belgiumnak olyan éves strukturális kiigazítást kell végrehajtania a középtávú költségvetési cél felé, amely a nettó elsődleges államháztartási kiadások legfeljebb 1,6 %-os nominális növekedését teszi lehetővé; ez a GDP 0,6 %-át kitevő strukturális kiigazításnak felel meg. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint 2020-ban a diszkrecionális bevételi intézkedések és egyszeri tételek nélkül számított államháztartási kiadások növekedése a GDP 1,3 %-ával meghaladja az alkalmazandó kiadási referenciaértéket, ami jelentős eltérés kockázatára utal. 2020-ban a strukturális egyenleg várhatóan a GDP 0,3 százalékpontjával romlik, ami a GDP 0,9 %-ával megegyező jelentős eltérés kockázatára utal.

Az átfogó értékelést követően jelenleg a középtávú költségvetési cél felé vezető kiigazítási pályától való jelentős eltérés várható 2019-ben és 2020-ban, ami veszélyezteti a Paktum prevenciók ág követelményeinek való megfelelést.

1. háttérmagyarázat: A prevenciók ág keretében biztosított rugalmasság

A Bizottság által az elmúlt években végrehajtott költségvetési felügyelet keretében Belgium több ízben részesült a Stabilitási és Növekedési Paktum (SNP) keretében előírt rugalmassági rendelkezések és kedvezmények nyújtotta előnyökben. Az 1466/97/EK rendelet pótlólagos kiadásokat tesz lehetővé, amennyiben azok rendkívüli eseményhez kapcsolódnak, jelentős hatással vannak az államháztartásra, és a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérés engedélyezése nem veszélyezteti a fenntarthatóságot. E tekintetben Belgium 2015 és 2017 között összesen mintegy 763 millió EUR, azaz a GDP 0,18 %-ának megfelelő összegű engedményben részesült. A Belgiumnak biztosított rugalmasság lényeges szerepet játszott abban, hogy az eredményadatok alapján Belgium (nagy vonalakban) megfelelt a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciók ágának, különösen 2015, 2016 és 2017 tekintetében. A prevenciók ágának való megfelelést a Bizottság kulcsfontosságú enyhítő tényezőként vette figyelembe a túlzott hiány esetén követendő eljárás elkerülése során, az adósságcsökkentési referenciaértéknek való *prima facie* meg nem felelés ellenére.

2015-ben a kivételes menekültbeáramlással kapcsolatos többletkiadások okán Belgium számára a GDP 0,03 %-át kitevő rugalmasságot biztosítottak.

Ami 2016-ot illeti, a Belgium számára biztosított rugalmasság a GDP 0,13 %-át tette ki, amelyben a kivételes menekültbeáramlással kapcsolatos támogatható többletkiadások a GDP 0,08 %-át, a terrorfenyegetettség súlyossága miatti biztonsági intézkedések pedig a GDP 0,05 %-át tették ki.

2017-ben a Belgiumnak a biztonsággal kapcsolatos intézkedések okán nyújtott rugalmasság a GDP 0,02 %-át tette ki.

Ami 2019-et illeti, a Bizottság értékelése az, hogy Belgium jogosult a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való, a GDP 0,5 %-át kitevő átmeneti eltérésre, tekintettel az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára pozitív hatást gyakorló jelentős strukturális reformok végrehajtására („strukturálisreform-záradék”).

Állami beruházások

Az előrejelzéssel lefedett időszakban a közberuházások várhatóan stabilak maradnak, a GDP 2,4 %-án. 2009 és 2016 között a közberuházások szintje alacsonyabb volt a költségvetési hiánynál. 2017-ben és azt követően a költségvetési hiány a beruházási hányad alatt maradt.

A szövetségi kormány a „Nemzeti Stratégiai Beruházási Paktum” hajtja végre, amely az infrastrukturális beruházások jelentős növekedését vetíti előre. Ennek célja, hogy azonosítsa a magánberuházások előtt álló akadályokat, és magán- (55 %) és állami (45 %) eszközök mobilizálásával gyorsítsa fel azokat a kulcsfontosságú területeken. A régiók és a közösségek csatlakozhatnak a kezdeményezéshez.

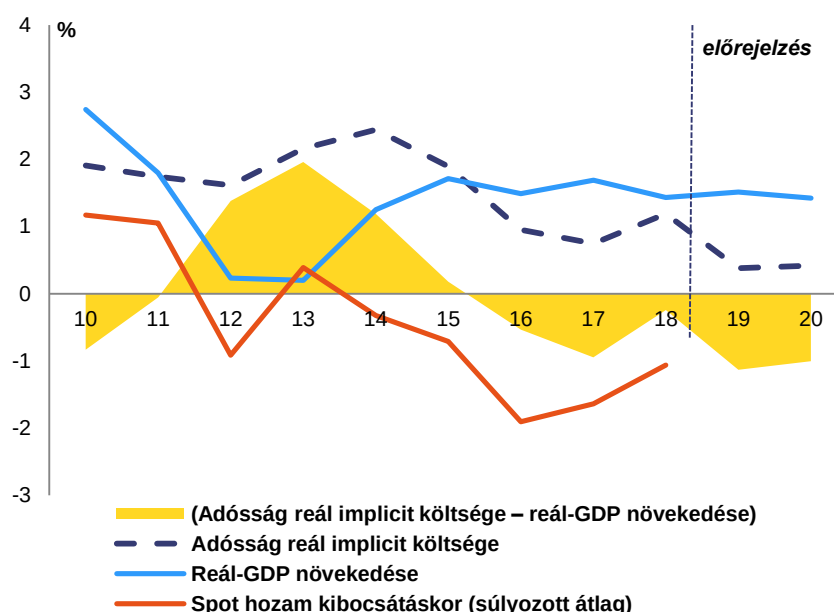
4.2. Az államadósság középtávú alakulása

Adósságdinamika

1997 és 2007 között Belgium GDP-arányos államadóssága 36 százalékponttal csökkent, a jelentős (bár fokozatosan csökkenő) elsődleges többletek miatt. Az államadósság csökkentésének e tartós tendenciáját a 2008-as pénzügyi és gazdasági válság állította meg. 2007 végén Belgium államadóssága a GDP 87 %-án állt. 2014-ben a GDP 107 %-ára nőtt, ami 20 százalékpontos emelkedést jelent, szemben az euróövezeti 27 százalékpontos növekedéssel.

A 2007 és 2014 közötti növekedés fő okai a felfelé ható hólabdahatás (+ 10,5 százalékpont) és az SFA-tételek (+ 9,4 százalékpont) voltak, a korábbi elsődleges többletek eltűnése mellett (lásd az 1. ábrát). A hólabdahatás azt mutatja, hogy 2008 óta a kamatkidadások miként haladták meg általában a nominális növekedést. Ennek ellenére e dinamika éves (átlagosan 1,4 százalékpontos) adósságráta-növelő hatása a 2008–2015-ös időszakban hasonló volt az 1997–2007-es időszakéhoz, mivel az alacsonyabb nominális növekedés nevezőhatását ellensúlyozta a kamatkidadásoknak a GDP-hez viszonyított alacsonyabb arányából származó számlálóhatás. Ez utóbbi arány tovább csökkent 2007 után, mivel a folyamatosan csökkenő kamatlábak ellensúlyozták az egyre növekvő GDP-arányos államadósságot. A kamatkidadások további csökkenése 2011 óta először enyhén lefelé mutató hólabdahatást eredményezett 2016-ban.

1. ábra Az államadósságra vonatkozó „hólabdahatás” elemei

Az SFA-tételek miatti jelentős adósságnövekedés elsősorban 2008-ban és 2011-ben következett be, amikor a belga államnak be kellett avatkoznia a pénzügyi rendszerbe. 2008-ban a hatóságok támogatást nyújtottak a Fortis, a KBC, a Dexia és az Ethias számára. 2011-ben a belga állam megvásárolta a Dexia Belgiumot, a jelenlegi Belfius bankot. A pénzügyi szektor közpénzből való megmentésére fordított összeg egy részének visszanyerése a 2012–2017-es időszakban a GDP 3,9 %-ának megfelelő, lefelé mutató SFA-tételeket eredményezett. A fennmaradó számottevő tulajdoni részesedések közé tartoznak a következők: 7,8 %-os részesedés a BNP Paribas-ban, 100 %-os a Belfius-ban, 100 %-os az Ethias biztosítóban (ideértve a regionális és helyi hatóságok részesedését) és 51,4 %-os a Dexia bankban. A pénzügyi intézetek által fizetett osztalékok 2018-ban a GDP mintegy 0,2 %-át tették ki.

2017 óta a pozitív elsődleges többletek felgyorsulása vált a GDP-arányos államadósság csökkenésének fő mozgatórugójává. Ez rávilágít arra, hogy a jelentős elsődleges többletekhez való visszatérés fontos előfeltétele annak, hogy az adósságot egyértelműen csökkenő pályára állítsák, és eleget tegyenek az adósságcsökkentési referenciaértéknek.

2018-ban a GDP 0,5 %-át kitevő adósságnövelő SFA-tételek főként a felhalmozott és a kifizetett kamatok közötti különbséget tükrözik.

A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2019-ben 0,7 százalékponttal, a GDP 101,3 %-ára csökken. A GDP 0,8 %-ának megfelelő elsődleges többletet és a GDP 0,6 %-ának megfelelő, a GDP-deflátor növekedésének és a kamatkidadások csökkenésének köszönhető lefelé mutató hólabdahatást részben ellensúlyozzák a felfelé irányuló SFA-tételek. Hasonló tendencia várható 2020-ban is, amikor az adósság a GDP 100,7 %-ára csökkenne változatlan politika mellett.

Kamatkiadások

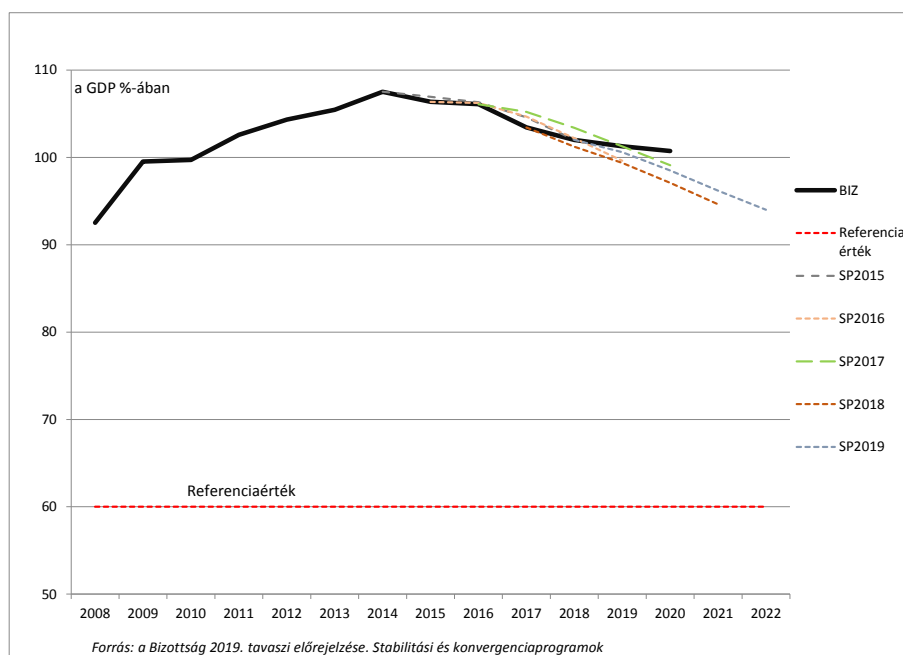
Az euróövezet általános trendjével összhangban a belga állampapírok kamatlábai történelmi mélypontra estek. 2019 első negyedében a tízéves kötvényhozam átlagosan 0,57 % volt. A belga és a német kötvények közötti hozamrész évek óta nagyjából stabil: átlagosan 37, 41,

35 illetve 53 bázispont volt 2016-ban, 2017-ben, 2018-ban illetve 2019 első negyedében, szemben a 2011. november végi maximum 366 bázisponttal. A kintlévő adósságállomány implicit kamatlába az elmúlt években folyamatosan csökkent, a 2007. évi 4,6 %-ról 2018-ban 2,4 %-ra. Az előrejelzések szerint 2020-ban 2,2 %-ra történő további csökkenés várható.

Az államadósság fenntarthatósága

A belga hatóságok a kedvező piaci viszonyokat arra használták, hogy a fennálló adósságot sokkal hosszabb futamidővel jóval alacsonyabb kamatlábak mellett refinanszírozzák. A hosszú távú kibocsátások átlagos futamideje 2018-ban magas, 14,8 év maradt (2017-ben 15,0 év, 2016-ban 17,5 év), míg átlagos súlyozott hozama 0,95 % volt (2017-ben 0,9 %, 2016-ban 0,8 %). Ennek eredményeként a teljes szövetségi adósságportfólió⁸ lejáratig tartó átlagos futamideje 2018 végére 9,6 évre emelkedett⁹. Ez a valaha mért leghosszabb futamidő, összehasonlítva a 2009-ig fennálló körülbelül 6 évvel, és a 2015 végi 8 évvel¹⁰. A szövetségi adósság 12-havi és 60-havi újrarögzítési kockázata¹¹ jelentősen csökkent, a 2012 végi 20,3 %-ról illetve 56,8 %-ról 2018-ban 16,0 %-ra illetve 40,1 %-ra¹². Jelenleg úgy tűnik, hogy Belgiumot rövid távon nem fenyegeti pénzügyi nyomás. Ha a kamatlábak elkezdenének emelkedni, a magas adósságszint idővel a kamatkiadások jelentős emelkedését vonja maga után, bár a lejáratig tartó magas átlagos futamidő azt jelenti, hogy ez az emelkedés csak fokozatosan valósulna meg.

2. ábra: Az adósságra vonatkozó előrejelzések az egymást követő stabilitási programokban (a GDP %-ában)

⁸ A szövetségi adósság az államháztartás adósságának 84,6 %-át teszi ki.

⁹ Belgium Államadósság Kezelő Központja, 2018-2019 Értékelési kitekintés

¹⁰ Belgium Államadósság Kezelő Központja, 2018-2019 Értékelési kitekintés

¹¹ A fennálló adósság azon hányada, amely egy adott időszakban jár le, vagy amelynek kamatlába változó kamatláb miatt változik.

¹² Belgium Államadósság Kezelő Központja, 2018-2019 Értékelési kitekintés

A nominális növekedés és a kamatlábak esetleges sokkhatásokkal szembeni érzékenysége, valamint a kedvezőtlen kiindulási pont középtávon magas fenntarthatósági kockázatokat eredményez. Változatlan politika mellett az adósságszint várhatóan növekedni fog és 2029-ben a GDP 103,4 %-án éri el csúcspontját¹³, jóval a Szerződésben meghatározott, a GDP 60 %-ának megfelelő küszöb felett maradván. A stabilitási program teljes körű végrehajtása 2029-re csökkenő pályára állítaná az államadósságot, bár az 2029-ben még mindig meghaladná a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaértéket. A középtávú költségvetési cél elérése azonban jelentős költségvetési kiigazítást igényel, tekintve, hogy a strukturális hiány a becslések szerint 2019-ben a GDP 1,4 %-a lesz változatlan politika mellett.

Végezetül, az államadósság fenntarthatóságát a gazdaság növekedési potenciálja is meghatározza. A fent leírtak szerint az 1990-es évek eleje óta a teljes tényezőtermelékenység növekedésének fokozatos csökkenése gyengítette a potenciális növekedést. Ez még inkább hangsúlyossá teszi a strukturális reformok végrehajtásának fontosságát a potenciális növekedés fellendítése érdekében. A reformok terén elért haladást a 4.3. szakasz tárgyalja.

4.3. A középtávú gazdasági helyzet

A növekedés közelmúltbeli lelassulása ellenére a makrogazdasági környezet továbbra is kedvező, és nem tekinthető olyan lényeges mérséklő tényezőnek, ami magyarázatot jelentene Belgiumnak az adósságcsökkentési referenciaértéktől való elmaradására. Valójában a nominális gazdasági növekedés várhatóan változatlan marad az előrejelzési időszakban. Belgium korlátozott haladást ért el a 2018. évi országspecifikus ajánlások végrehajtásában, azonban – többéves távlatot tekintve – az elmúlt években fontos strukturális reformokat hajtott végre a nyugdíjrendszer fenntarthatóságának növelése, valamint az adózás és a munkaerőpiac reformja érdekében, beleértve a bérindexálást is a versenyképesség támogatása érdekében.

Ciklikus feltételek, potenciális növekedés és infláció

A belga gazdaság meglehetősen ellenállónak bizonyult a 2009. évi globális gazdasági recessziót követően. A GDP gyorsan elérte a válság előtti szintet. A 2010. és 2011. évi fellendülést azonban stagnálás követte, 2012-ben és 2013-ban a GDP növekedése igen csekély volt. A 2014-ben és 2015-ben megfigyelt erőteljes fellendülést – 1,4 %-ot, illetve 1,7 %-ot elérő növekedéssel –, 2016-ban a gyengébb külső környezet és a 2016. márciusi terrortámadásokkal kapcsolatos biztonsági helyzet negatív, bár átmeneti hatása miatt 1,5 %-ra történő enyhe visszaesés követte. Ennek eredményeként a növekedés újraindult és 2017-ben 1,7 %-ot ért el. Ugyanakkor 2018-ban 1,4 %-ra esett vissza, és 2019-ben és 2020-ban várhatóan tovább fog csökkenni 1,2 %-ra az erős belső keresletnek, valamint a 2019-ben a nettó export visszaesésének, 2020-ban pedig a negatív hozzájárulásának köszönhetően.

¹³ 2018. évi jelentés az államháztartások fenntarthatóságáról, 2. kötet – Országelemzés. Az előrejelzés az Európai Bizottság 2019. téli előrejelzésével kezdődik, azzal, hogy változatlan politikát feltételezve az elsődleges strukturális egyenleg változatlan marad (az előregedéssel kapcsolatos költségek nélkül) az előrejelzés (2020) utolsó évének szintjén. Az alapforgatókönyv a következő hosszú távú makrogazdasági feltételezéseken alapul: a potenciális GDP-növekedés 1,2 % körül marad; az infláció és a GDP-deflátor változása középtávon 2 %-os szinten stabilizálódik; az új és megújított adósságra vonatkozó hosszú távú kamatlábak reálértéken 3 %-hoz konvergálnak 2027-re, a rövid távú kamatlábak pedig a hosszú távú kamatnak és a történelmi (válság előtti) euróövezeti hozamgörbének megfelelő értékhez (lásd még Európai Bizottság, 2012). Az előregedéssel kapcsolatos várható költségek az idősödésről szóló 2018. évi jelentésen alapulnak.

A potenciális növekedésre vonatkozó becslések Belgium esetében átlagosan 1,3 %-ot jeleznek a 2016–2019 közötti időszakra. A 2009 előtti helyzethez viszonyított lassulás széles alapokon nyugszik, mivel a teljes tényezőtermelékenység növekedésének (amely az elmúlt években a becslések szerint alacsony szinten stabilizálódott) hosszú távon a folyamatos csökkenését, a munkaerő potenciális növekedéshez való hozzájárulásának csökkenését (a munkaképes korú népesség lassabb növekedése miatt) és a némileg alacsonyabb tőkefelhalmozást tükrözi. A 2013. évi –1,6 %-os mélyponttal összehasonlítva a negatív kibocsátási rés a becslések szerint 2017-ben megszűnt. 2019 és 2020 között várhatóan a GDP 0,2 %-án marad, pozitív és stabil szinten.

A viszonylag alacsony nominális GDP-növekedés 2015-ig jelentős hatást gyakorolt a GDP-arányos államadósság alakulására azokban az években, növelve azt a szükséges strukturális kiigazítást, amely annak biztosításához szükséges, hogy az adósságráta az adósságcsökkentési referenciaértéknek megfelelően stabil csökkenő pályán maradjon. Ezen túlmenően az elsődleges egyenlegre hatást gyakoroltak azok a konjunkturális körülmények is, amelyek az államadósságba kerültek.

3. táblázat: Makrogazdasági és költségvetési fejlemények^a

	2015	2016	2017	2018	2019		2020	
	BIZ	BIZ	BIZ	BIZ	BIZ	SP	BIZ	SP
Reál GDP (%-os változás) ^b	1.7	1.5	1.7	1.4	1.2	1.3	1.2	1.4
GDP deflátor (%-os változás)	1.0	1.8	1.7	1.2	1.5	1.7	1.6	1.6
Potenciális GDP (%-os változás)	1.2	1.3	1.3	1.4	1.3	1.3	1.3	1.3
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-	-0.3	-0.1	0.3	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2
Bruttó államadósság	106.4	106.1	103.4	102.0	101.3	100.6	100.7	98.5
Költségvetési egyenleg	-2.4	-2.4	-0.8	-0.7	-1.3	-0.8	-1.5	-0.2
Elsődleges egyenleg	0.6	0.4	1.6	1.6	0.8	1.3	0.5	1.8
Egyszeri és más átmeneti intézkedések	0.1	0.0	0.5	0.6	0.0	0.0	0.1	0.0
Bruttó állami állóeszköz-felhalmozás	2.3	2.2	2.2	2.4	2.4	2.4	2.5	2.4
Ciklikusan kiigazított egyenleg	-2.2	-2.3	-1.0	-0.8	-1.4	-0.9	-1.6	-0.3
Ciklikusan kiigazított elsődleges	0.8	0.5	1.5	1.4	0.7	1.2	0.4	1.6
Strukturális egyenleg ^c	-2.3	-2.3	-1.4	-1.4	-1.4	-0.9	-1.8	-0.3
Strukturális elsődleges egyenleg	0.7	0.6	1.0	0.9	0.7	1.2	0.3	1.6
Megjegyzések:								
^a Eltérő megjelölés hiányában a GDP százalékában.								
^b Naptári hatással kiigazítva csak a stabilitási programban.								
^c A ciklikus hatásoktól megtisztított, egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül számított								
Forrás: Belgium 2019. évi stabilitási programja (SP) és a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése (BIZ)								

A makrogazdasági környezet javulása azonban – amelyre 2016 óta került sor – azt jelenti, hogy ezek már nem tekinthetők jelentős enyhítő tényezőknek az adósságcsökkentési referenciaérték tekintetében fennálló különbség magyarázatában (2018-ban a GDP 1,1 %-a a visszatekintő konfiguráció alapján). A belföldi árak 2015-ig tartó tartósan alacsony növekedéssel jellemezhető időszakát követően Belgiumban az infláció 2017-ben 2,2 %-ra, 2018-ban pedig 2,3 %-ra gyorsult. A GDP-deflátor a várakozások szerint a 2018. évi 1,2 %-ról 2019-ben 1,5 %-ra, 2020-ban pedig 1,6 %-ra gyorsul, ami a 2016-ban és 2017-ben megfigyelt szint (1,8 %, illetve 1,7 %) alatt marad. A nominális GDP-növekedés a 2018. évi 2,6 %-ról 2019-ben és 2020-ban várhatóan 2,8 %-ra nő, ezáltal a 2016-ban és 2017-ben megfigyelt arányok (3,1 % és 3,4 %) alatt maradva.

A csökkenő kamatlábak támogató környezetet teremtettek a költségvetési konszolidációhoz. A belga államadósság implicit névleges kamatlába folyamatosan csökkent az elmúlt két évtizedben, és ez a tendencia az elmúlt években felgyorsult. Ennek következtében az államháztartás GDP-re vetített teljes kamatkiadása az elmúlt időszakban tovább csökkent. 2008 és 2018 között a kamatkiadások GDP-arányosan megközelítőleg 1,6 százalékponttal csökkentek, ami 2017-ben a kamatkiadások GDP-arányosan 0,4 százalékponttal, 2018-ban pedig a GDP-arányosan 0,1 százalékponttal történő csökkenését jelentette. A csökkenő kamatkiadásokkal összefüggésben a 2018–2019 közötti stabil strukturális egyenleget a strukturális elsődleges egyenleg romlása kíséri (2018-ban –0,1 százalékpont, 2019-ben –0,2 százalékpont). Az érzékenységi elemzés a 2019. évi stabilitási programban kiemeli, hogy a hozamgörbe 100 bázisponttal történő lineáris növekedése a GDP 0,03 %-ával magasabb költségeket vonna maga után 2019-ben, ami 2022-ben a GDP 0,25 %-ára emelkedne¹⁴, noha csökkenő kamatfizetési alapforráskönyvvvel összevetve. Ez rámutat azokra a kockázatokra, amelyek egy olyan konszolidációs stratégia velejárói, amely nagy mértékben az alacsonyabb kamatkiadásokból származó rendkívüli bevételeken alapul.

Strukturális reformok

2015. január 13-i közleményében a Bizottság megerősítette a strukturális reformok hatékony végrehajtása, a beruházások, valamint a munkahelyteremtést és a növekedést támogató felelősségteljes költségvetési gazdálkodás közötti kapcsolatot a Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályainak megfelelően.

A Belgiumra vonatkozó 2019. évi országjelentés megállapította, hogy az ország korlátozott haladást ért el a 2018. évi országspecifikus ajánlások végrehajtásában. Korlátozott haladás történt a költségvetési célok különböző kormányzati szintek közötti, kikényszeríthető módon történő elosztásában és a közkiadások összetételének javítása terén. 2018-cal ellentétben, amikor a kormányzat valamennyi szintje között megállapodás jött létre a középtávú költségvetési cél 2020-ig történő elérésére vonatkozóan, az idei évben az összehangolásért felelős bizottság¹⁵ csupán tudomásul vette a stabilitási programnak a középtávú költségvetési cél 2021-ig történő elérésére vonatkozó átfogó pályáját (azaz hivatalosan nem hagyta jóvá azt). Ezen túlmenően, akár csak a múltban, az egyes gazdálkodó egységeken belül a különböző alegységek között sem volt formális kötelezettségvállalás az éves költségvetési célokra vonatkozóan. Továbbá, mivel a belga kormány nem rendelkezik teljes körű költségvetési hatáskörrel a nemzeti alkotmányos szabályok és/vagy egyezmények alapján 2018 decembere óta, a bizottság úgy határozott, hogy a stabilitási programban szereplő költségvetési célokat „indikatív” jelzővel tünteti fel. A flamand régió kísérleti programot folytat, amelynek célja, hogy a kiadások felülvizsgálatát a költségvetési keretrendszerének strukturális elemeként vezesse be. A szövetségi kormány egy olyan stratégiai terven dolgozik, amelynek célja a kiadások felülvizsgálatának integrálása a költségvetési eljárásba. Azonban eddig szövetségi szinten nem végeztek kiadási felülvizsgálatot, annak ellenére, hogy nagy szükség van a kiadásokkal kapcsolatos prioritások újbóli meghatározására. Eközben a stratégiai beruházásokról szóló nemzeti paktum 2030-ig 150 milliárd EUR összegű infrastrukturális beruházásnövekedést irányoz elő, amelyből 82,5 milliárd EUR-t a

¹⁴ Belgium 2019–2022. évi stabilitási programja, 21. o.

¹⁵ Az összehangolásért felelős bizottság (Comité de concertation/Overlegcomité) egy asztalhoz ülteti a belga kormányokat annak érdekében, hogy közös álláspontot alakítsanak ki a megosztott hatáskörök tekintetében, illetve hogy megoldják a kormányok közötti konfliktusokat.

magánszektor költene el. Bár a Közösségekben jelentős oktatási reformok bevezetése zajlik jelenleg (például a Flamand Közösség és a Francia Közösség kiválósági paktumában [„Pacte d’Excellence”] több ágazatra kiterjedően), korlátozott előrelépés történt a szakképzés és a méltányosság támogatása terén. Korlátozott haladás történt a tudásalapú tőkébe való beruházás előmozdítása terén, még akkor is, ha az intézkedések sokfélék a regionális, közösségi és szövetségi szinten. Az ágazati szabályozás terén elért haladás – többek között a kiskereskedelmi ágazat működésének javítása terén is – összességében korlátozott. Bizonyos szellemi szabadfoglalkozások esetén a szabályozási korlátozások továbbra is akadályozzák a versenyt.

Az országjelentés kiemeli a közelmúltbeli munkahelyteremtő gazdasági növekedést támogató intézkedéseket is, a versenyképesség javítása révén, beleértve az „adóátcsoportosítást” is; a kapcsolódó munkaerőpiaci reformot, amely – többek között – támogatja a bémérséklő szakpolitikát; valamint a társasági adó reformját. Törvénybe iktatták a személyi jövedelemadó és a munkáltatók társadalombiztosítási járulékeinak fokozatos csökkentését, az alacsonyabb fizetések esetén az arányosnál nagyobb mértékű csökkentés mellett. Az alacsony bérek megcélzása a fiataloknak és az alacsonyan képzeteknek kedvez, akik általában alacsonyabb bérekkel, de a legalacsonyabb foglalkoztatási rátával is rendelkeznek; így az a legveszélyeztetettebb csoportok némelyikében támogatja az aktivizálást. Belgiumban azonban a munkaerőt, mint termelési tényezőt, továbbra is magas adók terhelik. Bár az adóátcsoportosítás csökkentette a munkát terhelő adóéket (jövedelemadó plusz munkáltatói és munkavállalói járulékok) a nagyon alacsony keresetűeknél (az átlagbér ötven százalékát keresők), annak szintje az átlagos keresetű munkavállalók esetén továbbra is a legmagasabb az EU-ban. Ami a munkát terhelő magas jövedelemadó-terhet illeti, ez a szűk személyi jövedelemadó adósávoknak köszönhető, még akkor is, ha az „adóátcsoportosítás” a 40 %-os adósáv adóalapját kiszélesítette, mivel még az átlagkeresetek esetén is a legmagasabb jövedelemadó-kulcsot alkalmazzák. Az adóalapnak az adókiadások csökkentésével történő szélesítése megteremtheti a szükséges bevételeket az adósávok kiszélesítésére, mivel az adókiadások széles körű alkalmazása csökkenti a belga adórendszer hatékonyságát. E tekintetben a társasági adó közelmúltbeli reformja, amely jogszabályban megállapított alacsonyabb adókulcsok és kevesebb adómentesség jellemezte rendszer felé mozdul el, hozzájárul az adórendszer egyszerűsítéséhez és a belga gazdaság vonzerejének növeléséhez.

Belgium az elmúlt években korszerűsítette állami nyugdíjrendszerét. Az első nyugdíjreform-csomagot 2015-ben fogadták el. Csökkentették a korai kilépési lehetőségeket azáltal, hogy mind korengedményes nyugdíjazásra, mind az előnyugdíjra vonatkozó általános jogosultsági követelményeket szigorították, és a törvényes nyugdíjkorhatárt 2025-ben 65 évről 66-ra, 2030-ra pedig 67-re növelik. E reformok eredményeképpen és a népesség előregedésével foglalkozó munkacsoport Belgiumra vonatkozó 2018. évi új demográfiai előrejelzéseit figyelembe véve, a nyugdíjakra fordított közkiadások a jelenlegi várakozások szerint 2070-ig GDP-arányosan 2,9 százalékponttal nőnek, főként a következő két évtizedben, szemben az elfogadásukat megelőzően várt 3,3 százalékponttal (a 2013–2060-as időszakra vetítve). Az előrejelzések szerint azonban a várható élettartam gyorsabban emelkedik, mint a tényleges nyugdíjbavonulási életkor. Különösen az egyrészt a korhatár előtti és a törvényben előírt nyugdíjkorhatár, másrészt a várható élettartam növekedése közötti kapcsolat megteremtése segítene az előregedéssel kapcsolatos költségek visszafogásában 2030 után. Több nagy létszámú köztisztviselői csoport korengedményes nyugdíjba vonulási feltételei továbbá még mindig kedvezőbbek, mint a szokásos feltételek. A tartós ápolás-gondozásra fordított közkiadások az előrejelzések szerint a GDP 1,7 százalékpontjával nőnek 2070-re, ami a már

jelenleg is az Unión belül az egyik legmagasabb szintről kiindulva átlag feletti növekedést jelent.

Mindazonáltal a 2019. évi országjelentés közzétételét követően a parlament számos kiegészítő intézkedést fogadott el. Ezek közé tartozik a „munkaügyi megállapodás”, ami egy 28 munkaerőpiaci intézkedésből álló csomag, két – költségvetési és szociális – pillérre bontva. Ez új ösztönzőket tartalmaz a munkahelyteremtés és a foglalkoztatás támogatására, a munkahelyi képzés és a készségek fejlesztésének előmozdítására, az idősebb munkavállalók részvételének növelésére, valamint további választási lehetőségeket kínál a munkavállalók számára a már meglévő „autóért készpénz” elnevezésű lehetőségen túl a mobilitásra. Végezetül, folyamatban van a közigazgatás reformja, de a program nem nyújt mennyiségi részleteket annak hatásáról.

4.4. A Bizottság által érdemlegesnek tartott egyéb tényezők

A Bizottság által érdemlegesnek tartott egyéb tényezők között különös figyelmet kell fordítani a nemzetközi szolidaritás előmozdítását és az uniós szakpolitikai célok elérését szolgáló pénzügyi hozzájárulásokra, a pénzügyi stabilitás megőrzése érdekében a tagállamok által egymásnak nyújtott két- és többoldalú támogatásból keletkező adósságra és a súlyos pénzügyi zavarok ideje alatti pénzügyi stabilizációs műveletekkel kapcsolatos adósságra (az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdése).

A pénzügyi szektorban megvalósuló mentési műveletek a 4.2. szakaszban kifejtettek szerint megmagyarázzák az adósság 2007 óta tapasztalt növekedésének egy részét. E műveletek közvetlen kumulált adóssághatása 2011-ben megközelítette a GDP 7 %-át, de 2018-tól a megszerzett eszközök némelyikének értékesítése, valamint a kölcsönök megtérítése miatt a GDP mintegy 3 %-ára csökkent. A pénzügyi szektor számára nyújtott garanciákhoz kapcsolódó, függő kötelezettségek mindegyike a Dexiához kapcsolódik. A teljes megoldás megszületéséig a belga állam garanciát nyújt a Dexia kötelezettségeinek 51,4 %-ára. E garanciák a 2016. év végi 8,7 %-ról 2019 áprilisától lecsökkentek a GDP 7,4 %-ára.

A 473/2013/EU rendelet 12. cikkének (1) bekezdése értelmében e jelentésnek figyelembe kell vennie azt, hogy az ország költségvetésszerv-javaslatáról szóló, ugyanezen rendeletben „a 7. cikk (1) bekezdésében említett bizottsági véleményt az érintett tagállam milyen mértékben vette figyelembe. A Belgium 2019. évi költségvetésszerv-javaslatáról szóló bizottsági vélemény rámutatott a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való meg nem felelés kockázatára 2018-2019-ben. Nevezetesen, az előrejelzés szerint fennáll a középtávú költségvetési cél eléréséhez szükséges kiigazítási pályától való jelentős eltérés kockázata és az adósságcsökkentési referenciaértéknek való meg nem felelés kockázata 2018-ban és 2019-ben. A Bizottság felkérte a hatóságokat, hogy a nemzeti költségvetési folyamat keretében hajtsák végre a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 2019. évi költségvetés megfeleljen a Stabilitási és Növekedési Paktumnak, és a rendkívüli bevételeket fordítsák a GDP-arányos államadósság csökkentésének felgyorsítására. A parlament azonban nem fogadott el szövetségi költségvetést a 2019-es évre. Belgium miniszterelnökének 2018. december 18-i lemondását követően az ügyvivő kormány „aktuális ügyekre” vonatkozó költségvetéseket fogadott el. 2019. március óta a parlament tovább konkretizálta a „munkaügyi megállapodás” fennmaradó intézkedéseit (lásd a 4.3. szakaszt).

4.5. A tagállam által előterjesztett egyéb tényezők

A belga hatóságok 2019. május 31-én az 1467/97/EK rendelet 2. cikke (3) bekezdésének megfelelően az érdemleges tényezőkre vonatkozó okiratokat adtak át („Belgium észrevételei”). Az ezen jelentés egyéb szakaszaiban bemutatott elemzés már lényegében tartalmazza a hatóságok által előterjesztett tényezőket.

A belga észrevételek hangsúlyozzák az „adóátcsoportosítás” és a „munkaügyi megállapodás” hatását a munkahelyteremtés erősítésére a munkaerő-kínálaton és -keresleten keresztül. E tekintetben az előbbi mind a munkaköltségeket, mind a munkából származó jövedelem terheit csökkenti; míg az utóbbi elősegíti a további munkaerőpiaci részvételt, többek között a munkaerőhiány által sújtott szakmákban felmerülő betöltendő álláshelyeknél. A hatóságok észrevételei utalnak a társaságiadó-reformra is, ami jelentős mértékű csökkentést eredményezett a vállalkozások által fizetett adómérték vonatkozásában, különös tekintettel a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k). Rámutatnak egy olyan stratégiai közberuházási tervre (a *Nemzeti Stratégiai Beruházási Paktum*), amely már azonosított hat tematikus és négy átfogó területet, amelyeken az új kormányoknak tovább kell majd pontosítaniuk a beruházásokat. Végül hangsúlyozzák a nyugdíjrendszer folyamatos reformját, az előző jogalkotási ciklusban a korhatár emelése és előmeneteli feltételek javítása érdekében a korengedményes nyugdíjba vonuláshoz kapcsolódóan már végrehajtott intézkedésekkel, továbbá azokkal az új intézkedésekkel, amelyek korengedményes nyugdíjba vonulás korhatárának emelését, a rendszerek összehangolását, a visszaélések egyes formáinak kezelését, valamint a nyugdíjrendszer második pillére továbbfejlesztésének ösztönzését célozzák.

A belga hatóságok által előterjesztett egyéb releváns tényezők közé tartozik a Belgiumban az államadósság és a hiány csökkentésére irányuló általános konszenzus, amelynek bizonyítéka az ügyvivő kormány által 2018 decembere óta bevezetett költségvetési fegyelemre vonatkozó szigorú rendszer. A belga észrevételek között szerepel a beszedett társaságiadó-előleg alakulásának értékelése is. Nevezetesen, a folyamatot egy strukturális és egy egyszeri összetevőre bontja fel. Az előbbit többek között a megreformált és csökkentett fiktív kamatlevonási ráta, valamint a vállalatok bruttó működési eredményének növekedése okozza. Az utóbbi az utólagos adóbeszedéstől az előlegfizetések felé történő átmenethez kapcsolódik, és oka a 2017. január 1-jétől megemelt szankció azon vállalatok esetén, amelyek nem fizetnek adóelőleget. A hatóságok e két összetevő hatását egyenlő mértékűre (50 %) becsülik.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

A bruttó államadósság 2018 végén a GDP 102,0 %-át tette ki, ami még mindig jóval a GDP 60 %-ának megfelelő referenciaérték felett marad. Belgium 2018-ban nem felelt meg az adósságcsökkentési referenciaértéknek. A Bizottság előrejelzése szerint továbbá Belgium – változatlan politikát feltételezve – 2019-ben és 2020-ban sem fog megfelelni az adósságcsökkentési referenciaértéknek. Ez arra enged következtetni, hogy az összes érdemleges tényező figyelembevételével úgy tűnik, hogy a Szerződésben meghatározott adósságkritérium 2018-ban *prima facie* nem teljesült. A Szerződéssel összhangban ez a jelentés az érdemleges tényezőket is megvizsgálta.

A prevencióknak való megfelelés átfogó értékelése a 2017. és 2018. évi költségvetési teljesítmény kulcstényezőihez kapcsolódó jelentős bizonytalanságokra utal, különösen a tekintetben, hogy az államháztartási egyenleg közelmúltbeli javulása milyen mértékben

strukturális jellegű. Nem lehet kizárni, hogy 2017-et és 2018-at együttvéve jelentős eltérés mutatkozik, még ezen bizonytalanságok figyelembevételét követően is. Ugyanakkor e bizonytalanságokat figyelembe véve a GDP 0,25 %-ában meghatározott, jelentős eltérésre vonatkozó küszöbérték túllépése mindenképpen nagyon csekély mértékűnek tűnik. Ennek alapján ezért nincs olyan kellően megalapozott bizonyíték, amely arra engedne következtetni, hogy Belgium 2018-ban, valamint 2017-ben és 2018-ban együttesen jelentősen eltért a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától. Az értékelés arra a megállapításra jutott, hogy Belgium esetében 2019-ben némi eltérés kockázata, 2018-ban és 2019-ben együttesen, valamint 2020-ban pedig jelentős eltérés kockázata áll fenn. Ezért 2019-től kezdődően meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása érdekében. Az esetleges többletbevételeknek az adósságráta további csökkentése érdekében történő felhasználása prudens megközelítést tükrözne. Ugyanakkor Belgium adósságrátája 2014 óta 5,5 százalékponttal csökkent, és az előrejelzések szerint 2020-ig további 1,3 százalékponttal esik vissza, az elmúlt és a következő évek jelentős adósságnövelő SFA-tételei ellenére.

Belgium előrehaladást ért el a 2015 eleje óta bejelentett strukturális reformok végrehajtása terén, nevezetesen a nyugdíjak, a versenyképesség és az adózás területén. E reformok közül több esetében jelentős előrelépés történt. Az intézkedések várhatóan javítani fogják a gazdaság növekedési potenciálját, csökkentik a makrogazdasági egyensúlyhiány kockázatait, ezáltal közép- és hosszútávon pozitív hatást gyakorolnak az államadósság fenntarthatóságára. Az elvégzett adóreform nem költségvetés-semleges jellege 2017-ben és 2018-ban azonban tovább rontotta a költségvetési helyzetet. A Bizottság részére 2019. május 31-én küldött levelükben a belga hatóságok hangsúlyozták a strukturális reformok és a stratégiai közberuházási terv iránti elkötelezettségüket.

Az e jelentésben bemutatott elemzés magában foglalja valamennyi érdemleges tényező és különösen az alábbiak értékelését: (i) a makrogazdasági környezet, amely már nem tekinthető az adósságcsökkentési referenciaértéktől való elmaradást magyarázó tényezőnek; (ii) a növekedést ösztönző strukturális reformok végrehajtása az elmúlt években, amely reformok közül több is lényegesnek minősül, és az előrejelzések szerint hozzájárul az államadósság fenntarthatóságának javításához, még akkor is, ha költségvetési hatásuk átmenetileg nem semleges; (iii) a tény, hogy nincs kellően megalapozott bizonyíték, amely arra engedne következtetni, hogy Belgium 2018-ban, valamint 2017-ben és 2018-ban együttesen jelentősen eltért a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától. Összességében, a jelen elemzés alapján nem mondható ki teljes bizonyossággal, hogy a Szerződésben és az 1467/1997/EK rendeletben meghatározott adósságkritérium teljesül-e vagy sem.